

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold. 70 kr., za četrto leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrto leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 7. decembra 1887.

O b s e g: Samokolnica. — Surovo ravnanje z živino. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Razne reči. — Nasledki „šnopsa“. (Dalje.) — Trgovinska in obrtna zbornica. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Iz deželnih zborov. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Samokolnica.

Samokolnica je kmetovalcu orodje, katero mu rabi o tolikih prilikah, da je smemo prištevati k najvažnejšemu kmetijskemu orodju. Vzlic temu ostala je pri nas oblika samokolnici tista, kakeršna je bila pred nekoliko stoletji. Popolnoma napačna je oblika naše samokolnice, kakeršno kaže podoba 60., zlasti takrat, kadar je posoda komaj 36 $\frac{c}{m}$ visoka. S tako nizko samokolnico ne more delavec ukoristiti vse svoje moči. Dalje so našim samokolnicam ročice prekratke, zato je teža preblizu moči, teža pa proti sebi zopet predaleč od osi, na kateri sloni vsa teža samokolnice. Delavec mora nositi vsled tega več del vso težo, in ker sta posoda in kolo zelo nizki, mora potiskati samokolnico prihuljeno se držeč. Kadar pa pride z veliko težavo na svoj kraj, zvrne le težko sicer le pičlo naloženo samokolnico, ker sta ročici v enaki višavi s posodo.

Bolje sestavljena in rabnejša je samokolnica, ki jo vidiš narisano v podobi 61. Pri taki samokolnici vzdigne delavec le tisto težo, ki je na tisti strani kolesa, kjer sta ročici. Kolikor več hodi teže na kolo, toliko širje mora biti to narejeno, da se ne udara pregloboko v zemljo. Ako so pa tla močvirna, potem pa tudi široko kolo ne more vsemu kaj; tedaj je bolje, če prenesemo več del teže proti ročicam, da jo nosi delavec. Da moremo samokolnico tako prenarejati, imata nosilca samokolnice več lukenj, v katere pretikujemo kolesno ost, kadar hočemo težo prenesti bolj naprej ali pa nazaj.

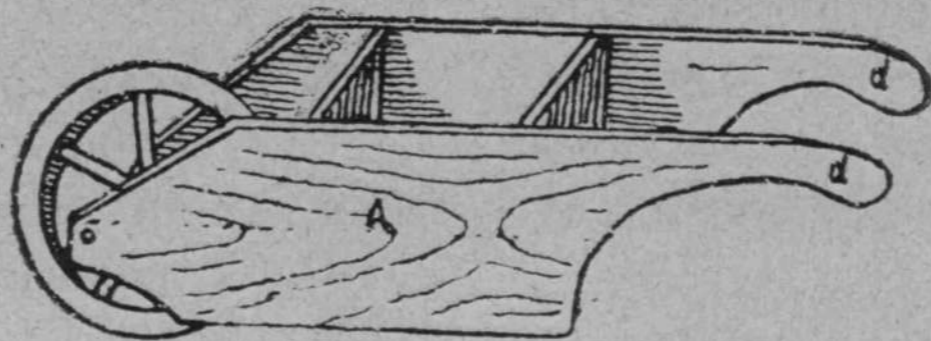
Surovo ravnanje z živino.

Koder ni še vzobraženost oblažila ljudstvu nravi in omečila mu srca, tamkaj vidimo mej drugim tudi navadno, da ravnaajo surovo z živino in da jo celo mučijo. Tudi pri nas je tako. Naši kmetovalci sprevidajo še vse premalo, kaj velja pošteno in pametno ravnanje z živino. Zato pa vidimo, kako jo še v nemar puščajo, kako ji slabo strežejo, kako jo protepajo in preklinajo, kako jo večkrat izstradajo in celo neusmiljeno trapijo! Da je

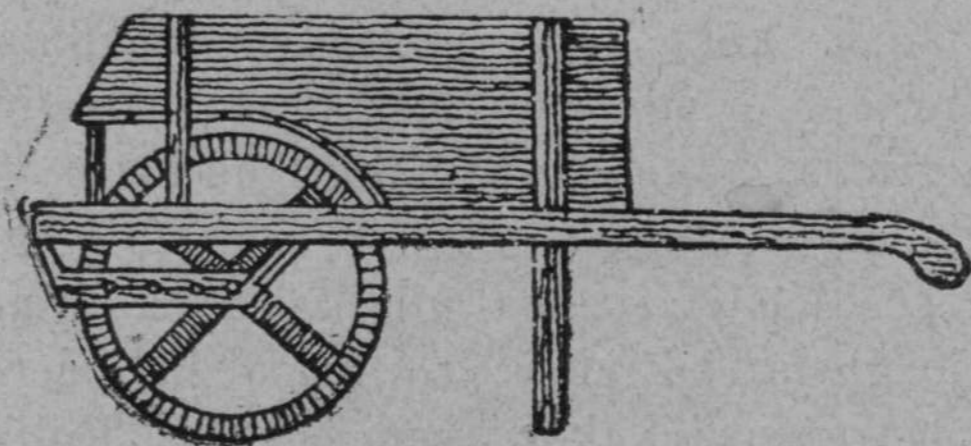
tako ravnanje naravnost pregrešno in zelo škodljivo tistemu, ki ima živino, sprevidi vsak količkaj pameten človek. Ni čuda po tem takem, če taka žival ne uspeva dobro, če postane hudobna, če ne daje pri mernega užitka, če se pokvari ter ni za pravo rabo! Kajti gotova resnica je, da nam daje najboljši užitek in sploh največ koristi le tista žival, katera je dobro krmljena in pametno oskrbovana, s katero torej pametno ravnamo.

Opustimo zategadelj to pohujšljivo in škodljivo razvado,

poboljšajmo se ter ravnajmo z živino po pameti, saj nam ni prirojeno divje ali kameneno srce. Uboga nedolžna živina naj se nam smili, kakor se nam mora smiliti naš bližnjik, kedar trpi; saj živina enako čuti vse težave in muke, naj bodo velike ali majhne. V tem se lahko ravnamo po Arabcih, ki delajo častno izjemo, akoravno so v naših očeh narod, ki je še precej divji. O njih je po vsem svetu znano, kako lepo in pametno ravnajo s svojimi konji. Ž njimi bivajo pod eno streho in jim strežejo, kakor bi pripadali k družini. Zato je pa tudi njih konjereja svetovno znana in

Podoba 60.

Podoba 61.